

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2701

av Ewa Thalén Finné m.fl. (M)

En politik för att underlätta företagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelförenklingsarbetet måste fortsätta och möta företagarnas vardagliga behov och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa goda förutsättningar för en effektiv delningsekonomi och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att så kallade mikroaktiebolag undantas från en del administration och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avskaffande av bolagsstämmans obligatorium för små aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta skuldsanering för företagare och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att halvera kravet på aktiekapital till 25 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rätten till tjänstledighet för att starta företag förlängs från dagens sex månader till minst ett år och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att ägare av företag också ska bestämma vilka personer som ska sitta i styrelsen och leda företaget och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kreditupplysningslagen 7 § bör ändras, det vill säga samma regler ska gälla oavsett om det gäller fysiska personer med eller utan näringsverksamhet eller juridiska personer, och tillkännager detta för regeringen.

Ett fortsatt regelförenklingsarbete

Sverige behöver breda reformer för att bekämpa utanförskap och bygga Sverige starkare. Att underlätta för företagande och entreprenörskap bygger Sverige starkare, och bidrar till ökad sysselsättning. Det är dessutom angeläget att skapa långsiktiga förutsättningar för ett mer innovativt och kreativt svenskt näringsliv. Jobb skapas av företag som växer och anställer. En viktig förutsättning för att de ska kunna fortsätta växa och anställa är att vi inte har fler regler än nödvändigt och att de som finns är förutsägbara och tydliga.

Alliansregeringen genomförde omfattande reformer för att minska krånglet för entreprenörer så att företag kan växa och vilja anställa fler. Arbetet med att förenkla för företagande och entreprenörskap måste fortsätta om Sverige ska klara sig väl i den internationella konkurrensen och förmå att bekämpa utanförskap och arbetslöshet.

Regelrådet har permanentats och syftar till att ge Sveriges företagare en enklare vardag. Erfarenheter från andra länder visar att en oberoende granskning av nya regler minskar onödigt regelkrångel. Regelrådets uppgift är därför att granska förslag till nya och ändrade regler från departement och myndigheter. ”En väg in” är en servicetjänst som från 2015 gör det möjligt för företagen att lämna in uppgifter bara en gång och till ett ställe. Men det finns fortsatt mer att göra. Vi vill fortsätta sänka kostnader och lätta på regelbördan. Under alliansregeringens tid vid makten minskade de administrativa kostnaderna för företagen med 7 miljarder kronor och närmare 600 förenklingsförslag genomfördes för att göra vardagen lättare för företagen. Det tillväxthämmande regelkrånglet för företagen har sedan 2006 minskat från 30 till 22 procent, enligt undersökningar av Tillväxtverket.

I rapporten *Doing Business* om Sverige 2015 rankas Sverige som nummer 35 av 189 länder när det gäller hur enkelt det är att starta ett företag. I den rankningen vägs såväl administration in som företagarens kostnader i form av avgifter etc.

Den globala ekonomin innebär hård konkurrens och bland annat därför måste regelförenklingsarbetet vara prioriterat. Moderaterna vill bland annat att små, så kallade, mikroaktiebolag bör undantas från en del administration och servicetjänsten.

Delningsekonomin

Med digitaliseringens möjligheter och 2000-talets värderingsskifte vad gäller ägande har en ny sorts ekonomi växt fram. Den kollaborativa ekonomin, delningsekonomin, har på kort tid utmanat gamla tankesätt och därmed också marknader. Med begreppet menas de tjänster där man hyr, delar och byter – snarare än äger. Exempel på nydanande verksamheter inom delningsekonomin är bland annat digitala tjänster som erbjuder människor samåkning i bil eller uthyrning av rum. Denna innovativa och resurssnåla omställning måste följas och bevakas noga. Moderaterna är tydliga med att vi ser positivt på delningsekonomin, framförallt ur ett kapacitetssparande perspektiv där tillgång och efterfrågan kan mötas i snabba digitala transaktioner. Men det finns också risker, bland annat med att svensk lag kringgås, och att sparade kronor i stället läggs på resursslösande alternativ.

Vi menar att Sverige har goda förutsättningar att fler initiativ inom delningsekonomin ska kunna starta sina verksamheter här eftersom Sverige på många sätt ligger i teknisk framkant. Moderaterna vill därför se över lagstiftningen, för att på ett hållbart sätt möjliggöra för den innovativa och resurseffektiva delningsekonomin att växa.

Avskaffande av bolagsstämmans obligatorium

Aktiebolagens organisation präglas idag av en stor del dispositiva regler i ABL. Reglerna ska utgöra ett skydd för minoritetsaktieägare i bolaget.¹ Om samtliga aktieägare samtycker till ett beslut fyller regeln således ingen funktion och kan därför frånträdas.

I ABL 7 kap. 1 § stadgas att aktieägarnas rätt skall utövas vid bolagsstämma och vidare i 7 kap. 10 § att sådan skall hållas minst en gång per år. Bolagsstämmorna är det tillfälle då aktieägarna ges möjlighet att utöva en aktiv roll i bolaget.² I små aktiebolag är aktieägarna ofta direkt involverade i driften av bolaget och har genom detta ständigt en aktiv roll i bolaget.

Bolagsstämmobestämmelserna verkar vara anpassade efter bolag med stor ägarspridning, då bolagsstämman blir aktieägarens enda möjlighet att utöva en aktiv roll i bolaget.

¹SOU 2009:34 s. 209 f.

²Prop. 2004/05:85 s. 291.

Gentemot små aktiebolag framstår därför ändamålsenligheten av bestämmelsen som begränsad.

I SOU 2009:34 försvaras bolagsstämmokravet med att aktieägarna kan samtycka till s.k. skrivbordsstämma, vilket innebär att bolagsstämmobesluten fattas skriftligen genom att samtliga aktieägare skriver på ett stämmoprotokoll. Detta anges även i civilutskottets betänkande 2010/11:CU15. Information om denna möjlighet ges dock inte explicit i lagen, och utredaren föreslår ej heller att sådan skall införas. Istället skall denna information tillhandahållas av Bolagsverket enligt förslaget. Därmed menar utredaren att bolagsstämminstitutet kan förenklas i så stor utsträckning att kravet inte längre är ett problem.³

I våra ögon är det ett problematiskt förhållningssätt till lagstiftningen att värja sig med att regeln i praktiken kan marginaliseras och därför inte vållar några problem. Om nu bolagsstämmokravet alltså måste finnas kvar förefaller det rimligt att möjligheten till ett skrivbordsstämmoförfarande tas in direkt i lagtexten så som skett i exempelvis finsk rätt.⁴

Ett annat alternativ som kan tänkas ha fördelar är den franska regleringen av s.k. SARL-bolag.⁵ I fransk rätt ges uttryckligen möjligheten att införa bestämmelser i bolagsordningen om att stämmoförfarandet skall vara skriftligt.⁶

Skuldsanering för företagare

Att starta ett företag innebär att man lämnar trygghetszonen och utsätter sig själv och sin omgivning för risken att misslyckas. Det är något som säkert avhåller många från att förverkliga sin företagsidé. Därför är det en nödvändighet i ett samhälle som bejaktar tillväxt och jobbskapande att det även finns möjlighet för företagare till skuldsanering.

Skuldsaneringsinstitutet fungerar inte för företagare, och det rimmar mindre väl med idén om att företagsamhet skall uppmuntras och att ”seriösa misslyckanden” inte ska stigmatiseras av samhället. Det måste finnas möjlighet till skuldsanering utan att näringsverksamheten måste avvecklas. Gamla skulder hos en näringsidkare medför i dag att denne måste lägga ned sin samhällsnyttiga verksamhet för att kunna beviljas skuldsanering. Vanlig skuldsanering utgår från månadsvisa inbetalningar i samband

³SOU 2009:34 s. 208.

⁴5 kap. 1 § finska aktiebolagslagen (624/2006).

⁵Société à responsabilité limitée.

⁶SOU 1995:44 s. 115.

med att lön eller annan ersättning betalas ut. Som näringsidkare följer inte verksamhetens intäkter alltid samma linjära tidsintervall. Därför är möjlighet till exempelvis kvartalsvis inbetalning ett bättre alternativ.

Det finns alltid omständigheter man som näringsidkare inte kan råda över eller förutse. Förutsättningar ändras pga. politiska beslut, konkurser hos underleverantörer, överklagade upphandlingar, sjukdom eller att näringsidkaren utsatts för brottslighet. Allt detta kan bidra till eller orsaka insolvens på ett sätt som för den enskilde företagaren är väldigt oförutsägbart. Det finns idag en omotiverad värderingsmässig diskrepans mellan enskilda som råkar ut för motsvarande händelser och företagare som gör det. Enskilda som drabbas av brott eller sjukdom betraktas ned rätta från samhällets sida som offer, men inte företagare vars verksamhet går omkull.

Halvera kravet på aktiekapital till 25 000 kronor

Sverige behöver fler entreprenörer som satsar på sina idéer för att skapa fler jobb och en bättre välfärd. Nyföretagandet är betydligt lägre i Sverige än i andra europeiska länder. Sverige behöver därför uppmuntra nystartande av företag. Nyföretagandet i Sverige är fortfarande allt för lågt – enligt Global Entrepreneurship Monitor (GEM) hamnar Sverige på 18:e plats av de EU-länder som ingår i dess mätningar. Det är ett ras med åtta placeringar från det föregående året efter en längre trend då Sverige sakta klättrat. Sedan den 1 april 2010 är kravet på lägsta tillåtna aktiekapital i privata aktiebolag sänkt från 100 000 kr till 50 000 kr.

Hos Bolagsverket har (i genomsnitt) 2 594 nya aktiebolag registrerats per månad sedan förändringen, vilket kan jämföras med 1 676 nya aktiebolag per månad under samma period år 2009 – en ökning med 54,7 %. Sänkningen av kravet på eget aktiekapital är ett resultat av den utredning som genomfördes under ledning av Carl Svernlöv med uppdraget att finna förenklingsmöjligheter i ABL. Det alltjämt upprätthållna men sänkta kravet på eget bundet kapital i aktiebolaget motiveras bland annat med att det utgör ett borgenärsskydd. Detta är ett argument som på olika grunder har kommit att ifrågasättas.

Ett kapital om 50 000 kr behöver inte vara tillräckligt hög för att fylla en borgenärsskyddande funktion. En borgenär ställer naturligen krav på de säkerheter som efter en marknadsmässig bedömning är nödvändiga. Det har från tid till annan gjorts invändningar att ett sänkt krav på aktiekapital skulle misskreditera aktiebolagets goda anseende och seriositet. Det har till och med hävdats att bolagsformen som sådan kan bidra till att bringa trygghet hos fordringsägare, ställt i jämförelse med andra svenska

bolagsformer som inte kräver någon form av insatskapital. Att själva bolagsformen skulle svara mot en viss nivå av kreditvärdighet är en delvis felaktig utgångspunkt. Vi menar att det alltså upprätthållna kravet på bundet eget aktiekapital för att kunna starta ett aktiebolag medför större skada än gagn för svensk ekonomi.

I själva verket riskerar inlåsnings effekter skapas när ett bolag ska expandera och bolagsmännen tvingats välja en bolagsform som egentligen inte är optimal, bara därför att man inte kunnat uppbära tillräckligt med aktiekapital vid startögonblicket.

God näringspolitik bygger i grunden på att trösklarna för att starta och driva företag sänks. Genom en näringspolitik som syftar till att ge fler möjligheten att starta aktiebolag bidrar vi till att säkra jobben och framtidens välfärdsutmaningar.

Tjänstledighet för att starta företag

Det är önskvärt att fler människor väljer att starta eget företag. För att nå dit är det viktigt att jobba med attityder, men också att sänka trösklar och ta bort hinder. Enligt Tillväxtverket kan ungefär 50 procent av svenskarna tänka sig att starta ett eget företag, däremot är det bara runt 10 procent som gör det i slutändan. För många är även klivet från anställning till eget företag ett hinder. Därför vill vi utöka möjligheten till tjänstledighet från dagens sex månader till minst ett år när man vill starta företag.

Styrelsesammansättning

Andelen kvinnor i börsbolagens styrelser har ökat för långsamt. Det går framåt, men det går långsamt. För att främja jämställdhet i näringslivet behöver Sverige tillväxtreformer som gynnar kvinnors karriärmöjligheter, och ett värnande av branscher där kvinnor som företagare är särskilt vanliga.

Redan 2005 tjänade 21–30-åriga singelkvinnor i New York som arbetade heltid 17 procent mer än unga singelmän i samma ålder. Att flytta mer makt till regeringen över företag och detaljstyra är en sämre väg till att förbättra för kvinnor i svenskt näringsliv än att riva hinder för kvinnors företagande och reformera för att underlätta för både kvinnor och män att förena arbetsliv och familjeliv. Insatser för fler kvinnor i ledande positioner i näringslivet är välkommet, men tvång och kvotering är fel väg. Politiken måste också ha sina gränser. Äganderätten måste också innebära att man tillåts välja vem eller vilka som ska leda ens företag.

Kreditupplysningslagen

Enligt kreditupplysningslagen 7 § får en uppgift om att ansökan om betalningsföreläggande har gjorts tas in i en kreditupplysning avseende juridiska personer och fysiska personer som är näringsidkare, oavsett om skulden är riktig eller inte. För fysiska personer utan näringsverksamhet gäller dock andra regler och det krävs att skulden ska ha slagits fast genom domstols eller annan myndighets avgörande.

En ansökan om betalningsföreläggande kan således ha väldigt stor betydelse för en liten företagare oavsett om skulden är riktig eller ej. Enligt Fakturabedrägeriutredningen som lämnades i september 2015 framgår att de flesta som får sk bluffakturor inte betalar dessa, men vi vet att det är ett stort problem med fakturabedrägerier och det finns anledning att anta att många företagare av rädsla för att hamna i Kronofogdemyndighetens register istället för att bestrida en oriktig skuld betalar skulden.

Sedan 2011 finns en frivillig överenskommelse inom kreditupplysningsbranschen att inte godta ansökningar som kommer från företag som finns med på Svensk Handels varningslista, och att inte registrera sådana ansökningar som betalningsanmärkningar. (avskrift från SOU). Vidare finns sedan 2008 en bestämmelse om rättelse hos KFM som innebär att en uppgift kan rättas om vissa förutsättningar är uppfyllda.

Mot en ändring av lagen har anförts att det är av vikt för näringslivet att i ett tidigt stadium få upplysningar om ett företag har problem att betala sina räkningar. Mot det intresset väger att få sin sak prövad och att inte hamna i kreditupplysningsföretagens listor på oriktig grund. I den intresseavvägningen anser vi att lagen bör ändras så att en betalningsanmärkning inte registreras hos kronofogden förrän den har fastställts.

Ewa Thalén Finné (M)

Jessika Roswall (M)

Thomas Finnborg (M)

Mats Green (M)

Carl-Oskar Bohlin (M)

Maria Malmer Stenergard (M)